

עפ"ת 58337/12/22 - אורי חפר נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עפ"ת 58337-12-22 חפר נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני: 263187/2020

בפני	כבוד השופט עמית יורם צלקובניק
מעורר	אורי חפר ע"י ב"כ עוה"ד אלירן בלוטמן
נגד	מדינת ישראל ע"י ב"כ עוה"ד נלי מאני
משיבה	

פסק דין

בפניי ערעור על פסק דינו של בית משפט השלום לתעבורה בפתח תקוה (כב' השופט ש' שפר) בת"ד 104-11-20 בגדרו הורשע המערער, לאחר ניהול הוכחות, בעבירות של אי מתן אפשרות להולך רגל להשלים חציית הכביש במעבר חציה בבטחה, לפי תקנה 67(א) לתקנות התעבורה, תשכ"א-1961 (להלן - **תקנות התעבורה**); נהיגה בקלות ראש, לפי סעיף 62(2) לפקודת התעבורה [נ"ח], תשכ"א-1961 (להלן - **פקודת התעבורה**) בצירוף סעיף 38 (2) לפקודת התעבורה, וגרימת תאונה שתוצאתה חבלה של ממש, לפי תקנה 21(ב)(2) לתקנות התעבורה, בצירוף סעיף 38(3) לפקודת התעבורה.

בגזר הדין שניתן ביום 13.11.22 הוטלו על המערער 2 חודשי מאסר מותנה, פסילת רישיון נהיגה למשך 7 חודשים, פסילה על תנאי, קנס בסך של 1000 ₪ ופיצוי לנפגעת התאונה בסך של 2500 ₪.

הערעור מופנה כלפי ההרשעה ולחלופין, כנגד חומרת עונש הפסילה שהוטל.

על פי עובדות כתב האישום שפורטו בהכרעת הדין, המערער נהג ביום 27.5.2020 במונית, ברחוב ביאליק בראשון לציון, מדרום לצפון, והתקרב לצומת עם רחוב תרמ"ב. ברחוב ביאליק, סמוך לצומת, מסומן לרוחב הכביש מעבר חציה להולכי רגל ומשני צידי המעבר מוצבים תמרורי 306, המורים על מתן זכות קדימה להולכי רגל החוצים במעבר החציה. אותה עת חצתה את הכביש במעבר החציה גב' אולגה גורב, משמאל לימין כיוון נסיעת המערער; המערער נהג בקלות ראש בכך שלא שם לב לדרך שלפניו, לא הבחין במועד בהולכת הרגל, לא אפשר לה להשלים חציית הכביש בבטחה, התקרב אליה יתר על המידה ופגע בה.

כתוצאה מהתאונה נחבלה הולכת הרגל בגופה חבלות של ממש; נגרמו לה 2 שברים בברך ובקרסול, והיא נזקקה לניתוח בברך ולקיבוע באמצעות סד גבס.

הראיות בבית משפט קמא התבססו בעיקרן על סרטון ממצלמת אבטחה הממוקמת בבית פרטי המשקיף על הצומת, שבו ניתן לצפות בהתרחשות התאונה ובפגיעת המונית בהולכת הרגל על מעבר החציה; על דוחות, תרשים ותצלומים שערך בוחן התנועה (ת/4-12), ובכללם דוח צפיה בסרטון ת/7 לו צורפו צילומי סטילס מהסרטון, וכן על הודעותיהם עמוד 1

של המערער (ת/10-11) והולכת הרגל (ת/15) במשטרה, שהוגשו בהסכמה. בנוסף הוגש תיעוד רפואי מהמרכז הרפואי שמיר, הנוגע לאישפוז של הולכת הרגל ביום 31.5.20 לצורך עריכת ניתוח לקיבוע שבר בברך הרגל השמאלית, וכן תיעוד רפואי נוסף (ת/14).

ההגנה לא הציגה כל ראיות מטעמה, והמערער נמנע ממסירת עדות.

בית המשפט ציין כי המערער טען בהודעתו ת/10, כי עצר לפני מעבר החציה, הסתכל לצדדים "ולא היו הולכי רגל", וכי בעת שהיה כבר על מעבר החציה, לקראת סופו, הולכת הרגל אותה לא ראה קודם לכן, "התפרצה" לכביש, ככל הנראה מצד שמאל, ואז פגע בה. בית המשפט קבע כי דברי המערער כי עצר לפני מעבר החציה, אינם עולים בקנה אחד עם הסרטון, שבו נראה רכבו של המערער נוסע לעבר מעבר החציה בעקבות שני רכבים שנסעו לפניו, ואינו עוצר לפני מעבר החציה: **"הרכב הראשון עצר לפני מעבר החציה. מרגע בו המשיך הרכב הראשון בנסיעה - גם הרכב השני וגם רכב הנאשם המשיכו בנסיעה רצופה ולא האטו או עצרו לפני מעבר החציה"**.

בנוסף נדחתה טענת המערער כי הולכת הרגל "התפרצה" לכביש לפני שפגע בה רכבו של המערער, וצוין כי מהודעתה במשטרה עלה, כי עצרה לפני חצית מעבר החציה, **"עברו 2 מכוניות, המונית נסעה רחוק, הגעתי כמעט לאמצע המעבר והוא פגע בי"**.

על יסוד הראיות שהוצגו, נקבע כי היה על המערער לצפות אפשרות כי הולכי רגל עלולים לחצות את מעבר החציה, ומשכך היה עליו לשמור מרחק מהרכב השני, באופן שיוכל לראות את הנעשה על קצה המדרכה, סמוך למעבר החציה, ועל מעבר החציה עצמו, וכן להאט מהירותו כדי שיוכל במידת הצורך, אם יתעורר סיכון, לעצור רכבו. גם אם בשל המצאות הרכב האחר על מעבר החציה לא יכול היה המערער להבחין בהולכת הרגל היורדת לכביש ומתחילה לחצות במעבר החציה, היה עליו להיות מודע לכך שהרכב האחר עלול להסתיר הולכי הרגל, ומשהמשיך בנסיעה הפר את חובת הזהירות.

בית משפט קמא הסכים עם טענת הסניגור כי לא חולצו מן הסרטון "נתונים מתמטיים" **"ואין כל תחשיב הקובע באיזו מהירות נסיעה היתה התאונה נמנעת"**. עם זאת נדחתה טענת ההגנה, כי בהיעדר נתונים אלה, לא ניתן לקבוע ממצא בעניין רשלנותו של המערער, ואין בכך כדי להביא לניתוק אחריותו של המערער לתוצאת התאונה, נוכח הפרת חובת הזהירות החלה עליו.

בית משפט קמא דחה טענה נוספת של ההגנה לפיה לא הוכח כי התיעוד הרפואי מיום 31.5.20 בקשר לאישפוז של הולכת הרגל במחלקה האורטופדית, מתייחס לתאונה שהתרחשה מספר ימים קודם לכן, ביום 27.5.20. צוין כי פגיעות התאונה פורטו בהודעת הולכת הרגל ת/15 שהוגשה בהסכמה, והן תואמות את הפרטים הרפואיים בת/14, ומהתיעוד הרפואי שהוצג עולה כי קיבלה מרשם רפואי מהמחלקה האורטופדית עוד ביום 28.5.20. עוד צוין כי רכבו של המערער פגע בהולכת הרגל בצדה הימני, אולם מהסרטון עולה כי הוטחה ונפלה לכביש, על צידה השמאלי, ומשכך קיימת סבירות לכך שהפגיעה העיקרית נגרמה ברגל שמאל.

בית משפט עמד בגזר דינו על כך שבביצוע העבירה פגע המערער בערכים מוגנים של הגנה על שלום הציבור וכלל המשתמשים בדרך, וצוין כי **"האינטרס הציבורי מחייב צמצום תאונות הדרכים, והפחתת המחיר הקשה שאלו גובות מהציבור כולו, בין אם בדרך של חינוך והסברה ובין אם בדרך של אכיפה, מניעה וענישה"**.

נקבע כי מידת הרשלנות מצויה ברף הבינוני-גבוה, נוכח הפרת חובת הזהירות המוגברת המתחייבת מהתקרבות למעבר חציה, החלה על כל נהג "ועל נהג מקצועי בפרט"; צוין כי הפגיעה בהולכת הרגל היא ברף הבינוני-נמוך, ומהתיעוד שהוצג, לא עולה כי נגרמה לה פגיעה בלתי הפיכה. לאחר סקירת פסיקה במקרים שנדונו בבתי משפט מחוזיים, קבע בית משפט קמא כי מתחם העונש "נע בין מאסר על תנאי לבין עונש מאסר בפועל בן שבועות ספורים אשר יכול וירוצה בעבודות שירות ובין 5-15 חודשי פסילה בפועל, ולצידם רכיבי ענישה משמעותיים נוספים".

בתוך המתחם שנקבע נשקל עברו התעבורתי של המערער הכולל 41 הרשעות תעבורה קודמות, עיקרן מסוג ברירת משפט, וכן נסיבותיו האישיות האחרות - נכותו, ועבודתו כנהג מונית, שפרנסתו עלולה להיפגע מהטלת עונש פסילה ממושך. בהתחשב בנסיבות אלה נקבע, כי יש למקם את העונש "באזור השליש התחתון של מתחם הענישה".

ב"כ המערער חזר והעלה בערעורו כנגד ההרשעה את מרבית הטענות שעלו בבית משפט קמא. צוין כי אחריותו של נהג לפגיעה בהולכי רגל במעבר חציה אינה מוחלטת (בג"ץ 8150/13 כרסנטי נ. מדינת ישראל, (6.8.14)), ויש להוכיחה בנתונים מתמטיים וביצוע שחזור, כמתחייב מנוהל משטרה אותו הציג בבית משפט קמא (נ/1). במקרה זה לא בוצעו על ידי הבוחן שחזור וניסוי שדה הראיה לעבר מעבר החציה והולכת הרגל ממקום העצירה הראשוני של המונית לאחר שהרכב הראשון עצר, כמתואר, לפני מעבר החציה; מהסרטון לא ניתן היה להסיק על רשלנותו של המערער שכן לא הופקו ממנו כל נתונים בדוקים, ואין די בהתרשמותו הבלתי אמצעית של בית המשפט מהסרטון. עוד נטען כי לא ניתן להסתמך על הודעתה של הולכת הרגל, שנגבתה באמצעות מתורגמן, וכי טענת הולכת הרגל כי עצרה לפני מעבר החציה אינה מתיישבת עם הסרטון לפיו נכנסה למעבר החציה בהליכה רצופה. בית משפט קמא אף לא יכול היה לקבוע כי המערער נטל סיכון בלתי סביר בכך שלא שמר על מרחק מהרכב שהיה לפניו, ולא ניתן להסיק מהראיות על אי שמירת מרחק ואף לא ניתנה למערער אפשרות להתגונן בפני טענה זו. עוד נטען כי קיים ספק אם התיעוד הרפואי מתייחס לפגיעות התאונה, וכי לא ברור למה מתייחס המרשם הרפואי שהוצג מיום 28.5.20.

לעניין העונש נטען, כי יש לקבוע כי רף הרשלנות נמוך, והולכת הרגל שהתה כשניה אחת על מעבר החציה עד שנפגעה. למערער הנוהג משנת 1980, עבר תקין יחסית, וחלק מההרשעות התיישן, ומדובר בנהג מונית המצוי שעות רבות על הכביש, ויש אף להתחשב בכך שלמערער נכות צמיתה של 28%. נטען בנוסף, כי היה על בית משפט קמא לקבוע כי מתחם עונש מתחיל ב- 3 חודשי פסילה, נוכח פסילת המינימום הקבועה בהוראה העונשית בסעיף 38 לפקודת התעבורה, ועד 6 חודשי פסילה ברף העליון, ומתבקשת הפחתת הפסילה תוך התחשבות בנסיבות האישיות שצוינו.

ב"כ המשיבה טענה מנגד, כי אין מקום לקבלת הערעור כנגד ההרשעה בהתחשב בנימוקי בית משפט קמא, או להקלה בעונש הפסילה נוכח החומרה שבפגיעה בהולכת הרגל על מעבר חציה, ובנסיבות רף רשלנותו של המערער.

לאחר שקילת הטיעונים לא מצאתי מקום לקבלת הערעור על שני חלקיו.

חובת הזהירות המוטלת על נהג המתקרב למעבר חציה קבועה בתקנה 52 (6) לתקנות התעבורה הקובעות:

"בכפוף לאמור בתקנה 51 חייב נוהג רכב להאט את מהירות הנסיעה, ובמידת הצורך אף לעצור את רכבו, בכל מקרה שבו צפויה סכנה לעוברי דרך או לרכוש, לרבות רכבו הוא, ובמיוחד במקרים אלה...

(6) בהתקרבו למעבר חציה;"

חובתו של נהג לכבד את זכות הקדימה של הולך הרגל המבקש לחצות מעבר חציה, מטילה עליו חובת הזהירות מיוחדת:

"עליו לצפות שזה ינסה לחצות את הכביש; שאולי לא יהיה ער לרכבו המתקרב; אולי ייטול על עצמו סיכון של חצייה על אף התקרבות הרכב; אולי יסמוך על כך שהרכב יכבד את זכות הקדימה שלו. עליו להתחשב גם באפשרות של התנהגות רשלנית מצידו של הולך הרגל." גם אם הנהג אינו מבחין בהולכי רגל, בשל כך שמעבר החציה מוסתר בשל רכב חונה או בשל כלי רכב הנוסעים לפניו, **"או אז חובה עליו לצפות כי באותו 'שטח מת' ימצא הולך רגל."** (ע"פ 558/97 מלניק נ' מדינת ישראל (3.5.98); רע"פ 6918/02 אחיה נ' מדינת ישראל, (22.8.2002).

מחקירת המערער במשטרה, עולה כי איזור התאונה היה מוכר לו מעבודתו כנהג מונית; הוא היה מודע להתקרב לצומת, בו **"יש הרבה תנועה והולכי רגל"**, וכן לקיומו של מעבר החציה במקום (ת/11). טענת המערער שהוכחה אומנם כלא נכונה, נוכח העולה מהסרטון, כי עצר את רכבו לפני מעבר החציה והביט לצדדים, מצביעה **כשלעצמה**, על כך שהמערער היה מודע לחובתו לעצור במקרה הצורך לפני מעבר החציה, אף אם לא הבחין בהולכי רגל.

בית המשפט קמא היה נכון לקבל את טענת ב"כ המערער, בהיעדר נתונים אחרים, כי ייתכן ומדובר בתאונה בלתי נמנעת, היינו כי לא ניתן היה למנוע את הפגיעה בהולכת הרגל בהתחשב בשלב בו ירדה לכביש והמרחק שעברה עד שנפגעה, בהינתן מהירות הנסיעה של המונית והמרחק בו הייתה מצויה ממעבר החציה. אלא שנתונים "מתמטיים" אלה, אינם חזות הכל כשעוסקים אנו בחובות נהג המתקרב למעבר חציה, או אז **"בחינת הרשלנות אינה באם התאונה היא 'נמנעת' או 'בלתי נמנעת' מרגע שהולך הרגל מניח את רגלו את גבי הכביש, אלא - האם נהג סביר יכול היה למנוע את התאונה לאור מכלול הנתונים"**. (עפ"ת (מחוזי חי') 56446-02-20 גבור קיש נ' מדינת ישראל (05.7.20), וכן - רע"פ 5981/20 גבור קיש נ. מדינת ישראל, (13.10.20).

בענייננו, כפי שעולה מהסרטון, דוח הצפיה והתצלומים המצורפים, וכן מהודעתה של הולכת הרגל, הלכה הולכת הרגל על המדרכה ולאחר שחלף הרכב השני שנסע לפני רכבו של המערער, ירדה לכביש והחלה צועדת במעבר החציה. מהסרטון עלה בנוסף, בצורה ברורה, כי המערער נסע לעבר מעבר החציה בנסיעה רצופה, בלי לעצור את רכבו. נתונים אלה העולים מהסרטון, אינם בבחינת התרשמות סובייקטיבית הנתונה לפרשנות, ואין עליהם מחלוקת.

על פי דבריו בחקירה המשטרתית, לא הבחין כלל המערער בהולכת הרגל עד רגע הפגיעה בה. הוא אף "שיער" כי הגיעה משמאלו. המערער לא מסר כל הסבר לכך שלא הבחין בהולכת הרגל, בין כאשר היתה על המדרכה בדרכה למעבר החציה, או בעת שכבר נכנסה למעבר החציה. טענתו כי עצר לפני מעבר החציה, והסתכל לצדדים, לא התקבלה נוכח הנצפה בסרטון; בשל דרך ניהול ההגנה, נמנע המערער ממסירת עדות, ומשכך נותר בחוסר הסבריו, המחזקים את הראיות שהוצגו על ידי המאשימה. בין אם המערער לא הבחין בהולכת הרגל בעת ירידתה לכביש בשל כך שהיתה מוסתרת תחילה על ידי הרכב השני, הרי שהתרשל בכך שלא האט כנדרש את מהירות הנסיעה עד כדי אפשרות עצירה על אתר בעת הגעתו למעבר החציה, נוכח אפשרות כי הולך רגל עלול להימצא על מעבר החציה, והמערער אישר בחקירתו כי היה מודע לחובת העצירה בנסיבות אלה. בין אם דעתו של המערער היתה מוסחת, ולפיכך לא הבחין בהולכת הרגל, הרי שקביעת רשלנותו אינה צריכה הבהרות. נוכח האמור, לא קיימת נפקות לאותם חישובים מתמטיים, שלא נערכו, שבבסיסם ניצב מרחק הרכב ממעבר החציה, או אי עריכת ניסוי שדה הראיה לעבר מעבר החציה, שעה שהמערער היה מודע לכך שעליו להתאים את מהירות נסיעתו עם התקרבו למעבר החציה, עד כדי אפשרות של עצירה מיידית למניעת פגיעה אפשרית בהולכי רגל.

אין מקום לקבלת הטענה כי לא הוכח הקשר הסיבתי לפגיעה בהולכת הרגל. בסרטון ניתן לראות את פגיעת הרכב בהולכת הרגל, הטחתה ונפילתה לכביש. הולכת הרגל תיארה את הפגיעות שנגרמו לה התואמות את הממצאים

האורטופדיים בת/14, והודעתה הוגשה בהסכמה. מת/14 עולה כי זומנה "אלקטיבית" לקיבוע השבר, ובבד בבד, אף צוין כי "**הובאה למיון על ידי מד"א לאחר שנפגעה מרכב בצידה השמאלי**". בנסיבות אלה, לא קיימת כל אי בהירות לגבי הקשר שבין התאונה לחבלות שנגרמו על פי הפירוט בכתב האישום.

נוכח האמור, מסקנת בית משפט קמא כי המערער הפר חובת זהירות כלפי הולכת הרגל ובשל רשלנותו גרם לה חבלות גוף, מבוססת כדבעי.

אשר לעונש הפסילה.

המערער הפר את חובת זהירות המוגברת המוטלת על כל נהג המתקרב למעבר חציה, האמור להיחשב כמקום מוגן יחסית להולכי הרגל, השמים יתבם על כיבוד זכותם לנוע בבטחה. מנהג רכב ציבורי מנוסה, כדוגמת המערער, שרוב עיתותיו בנהיגה, יש לצפות ביתר שאת לקיום חובת הזהירות בנסיבות אלה.

רשלנותו של המערער שלא הבחין כלל בהולכת הרגל, ולא עצר רכבו כדי לוודא כי לא נכנסים הולכי רגל למעבר החציה, אינה מבוטלת כפי שקבע בית משפט קמא. הפגיעה בהולכת הרגל אינה אומנם מהחמורות ביותר, אולם מדובר בפגיעה שהסבה להולכת הרגל, אישה לא צעירה, שברים שהצריכו ניתוח ותקופת החלמה. אין להקל ראש בחומרת הפגיעה.

מתחם העונש נקבע כידוע על פי מכלול מרכיבים, ובכללם יתחשב בית המשפט "בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה כאמור בסעיף 40ט" (סעיף 40ג לחוק העונשין). עונש המינימום מהווה "**אינדיקציה לחומרה שמיחסת לעבירה ולמידת הפגיעה בערכים המוגנים מחמת ביצועה, ומשכך, ראוי שתהיה לו השפעה גם על מתחם העונש ההולם**" (ע"פ 4876/15 פלוני נ. מדינת ישראל (3.12.2015)), ואולם עונש המינימום אינו מהווה רף תחתון הכרחי בקביעת מתחם העונש, במובן זה שלא ניתן לקבוע רף תחתון גבוה יותר נוכח מכלול הנסיבות המפורטות בסעיף 40ג לעיל. ודוק; נפקותה של ההוראה בדבר הטלת עונש פסילת מינימום לשלושה חדשים, בכך שהיא מורה כי כל סטיה ממנה לקולא, אפשרית רק אם מתקיימות "**נסיבות מיוחדות**", כמובהר בסעיף 38 לפקודת התעבורה. נסיבות אלה לא מתקיימות בפנינו נוכח חומרת העבירה ונסיבותיה, ואין להתעלם מכך שהמערער גם מסר גירסה לא נכונה במשטרה בקשר לנסיבות העבירה, ורק בשל איתור הסרטון, הופרכה גירסתו.

בית המשפט התחשב לקולא במכלול נסיבותיו האישיות של המערער, ובעברו הלא מכביד. ניתנה הדעת גם לפגיעה במערער שפרנסתו בנהיגה. סופם של דברים, נוכח שיקולי הענישה, האינטרס הציבורי במלחמה בנגע התאונות, והצורך להרתיע מפני נהיגה בלתי מתחשבת ולא זהירה, העלולה להסתיים בחבלות גוף קשות או אף חמור מכך, לא מצאתי כל חומרה בעונש הפסילה שהוטל, המצדיקה התערבותה של ערכאת ערעור.

נוכח האמור, הערעור נדחה.

המערער יפקיד רישיון הנהיגה שלו במזכירות בית המשפט לתעבורה בפתח תקוה עד יום 28.2.23 בשעה 12:00.

המזכירות תעביר פסק הדין לצדדים.

ניתן היום, ל' שבט תשפ"ג, 21 פברואר 2023, בהעדר
הצדדים.